

Australian Government

**GLOBAL
INITIATIVE**
AGAINST TRANSNATIONAL
ORGANIZED CRIME

តំបន់មេគង្គ ការពិនិត្យតាមដានហានិភ័យ

ឯកសារលេខ ១
ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២៥

Australian Government

សេចក្តីអះអាង

ឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយនេះ ទទួលបានថវិកាពីរដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលីតាមរយៈក្រសួងកិច្ចការបរទេសនិង ពាណិជ្ជកម្ម។ ទស្សនៈដែលបង្ហាញនៅក្នុងឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយនេះ គឺជាទស្សនៈរបស់អ្នកនិពន្ធតែម្នាក់ ហើយមិនចាំបាច់ត្រូវតែតំណាងឱ្យទស្សនៈរបស់រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលីឡើយ។

© 2025 Global Initiative Against Transnational Organized Crime.
រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

មិនមានផ្នែកណាមួយនៃឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយនេះ នឹងត្រូវយកទៅផលិតសារជាថ្មីឬ បញ្ជូនជាទម្រង់ណាមួយឬដោយមធ្យោបាយណាមួយដោយគ្មានការអនុញ្ញាតជា លាយលក្ខណ៍អក្សរពីអង្គការ Global Initiative ឡើយ។

សូមទាក់ទងដោយផ្ទាល់មកាន់៖
អង្គការកិច្ចផ្តួចផ្តើមសកលប្រឆាំងនឹង ឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែនដែលមានអង្គការចាត់តាំង
Avenue de France 23
ទីក្រុងហ្សឺណែវ, CH-1202
ប្រទេសស្វីស
www.globalinitiative.net

អំពីការពិនិត្យតាមដានហានិភ័យនៅតំបន់មេគង្គ

សូមស្វាគមន៍មកកាន់ឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយដំបូងនៃការពិនិត្យតាមដានហានិភ័យនៅតំបន់មេគង្គ (Mekong Risk Monitor) ។ ឯកសារនេះ គឺជាការបោះពុម្ពផ្សាយជាប្រចាំរបស់បណ្តាញមេគង្គប្រឆាំងឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែន (MNET-CTC) ដែលជាកម្មវិធីមួយដែលប្រតិបត្តិការដោយកិច្ចផ្តួចផ្តើមសកលប្រឆាំងនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែនដែលមានអង្គការចាត់តាំង (GI-TOC) និងរដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី។ ឯកសារនេះ ត្រួតពិនិត្យតាមដានលើការវិវត្តន៍នៃសេដ្ឋកិច្ចខុសច្បាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឡាវ មីយ៉ាន់ម៉ា ថៃ និងវៀតណាម និងចំណុចប្រសព្វរបស់ពួកគេជាមួយនឹងបញ្ហាអភិវឌ្ឍន៍ អភិបាលកិច្ច និងសន្តិសុខក្នុងតំបន់។ ឯកសារនេះ កើតចេញពីប្រភពព័ត៌មានចម្បងនិងប្រភពព័ត៌មានបន្ទាប់បន្សំនានារួមទាំងកិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗដូចជាអ្នកសារព័ត៌មាន និងមន្ត្រីរដ្ឋទស្សនៈរបស់សង្គមស៊ីវិល និងការពិនិត្យតាមដានពីប្រភពព័ត៌មានបើកចំហនានាដើម្បីវិភាគដោយផ្អែកលើភស្តុតាងអំពីការគំរាមកំហែង និងភាពងាយរងគ្រោះនាពេលថ្មីៗ។

ការបោះពុម្ពផ្សាយនីមួយៗ រាយការណ៍អំពីនិន្នាការ និងអាទិភាពនានានៅក្នុងទីផ្សារឧក្រិដ្ឋកម្មក្នុងប្រទេសទាំងនេះ ដោយផ្តោតលើការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងស្រុកនៅក្នុងថាមវន្តទូលំទូលាយក្នុងតំបន់និងសកលលោកដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពី

ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលមានអង្គការចាត់តាំងនៅក្នុងតំបន់មេគង្គ។ ឯកសារទាំងនេះ មានបំណងពង្រឹងការធ្វើគោលនយោបាយនិងកម្មវិធីដែលផ្អែកលើភស្តុតាង ដើម្បីកែលម្អភាពជន់និងលើកកម្ពស់កិច្ចសហការរវាងរដ្ឋាភិបាល សង្គមស៊ីវិល និងដៃគូអន្តរជាតិ។ ការពិនិត្យតាមដានហានិភ័យ ផ្តោតលើទីផ្សារឧក្រិដ្ឋកម្មបំណុលប្តូរ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទនិងការរំលោភបំពានលើស្ត្រីនិងក្មេងស្រី ប្រតិបត្តិការចោកតាមប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា ការជួញដូរគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ ឯកសារនេះ មានគោលបំណងបង្ហាញពីរបៀបដែលស្ថានភាពនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងបច្ចេកវិទ្យាដែលកំពុងមានការផ្លាស់ប្តូរ បានបង្កើតឱកាសឱ្យឧក្រិដ្ឋកម្មដែលមានអង្គការចាត់តាំងនិងអំពើរបៀបដែលរដ្ឋាភិបាលសហគមន៍ និងសង្គមស៊ីវិល ធ្វើការឆ្លើយតបផងដែរ។

យើងខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តមិត្តអ្នកអាននិងអ្នករួមចំណែក ឱ្យចូលរួមចែករំលែកជាមតិកែលម្អ ទិន្នន័យ ឬទស្សនៈនានា សម្រាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយនាពេលអនាគត ដែលបង្ហាញពីនិន្នាការថ្មីៗ បន្ថែមលើភស្តុតាងដើម ឬផ្តល់នូវបរិបទនៃការវិវឌ្ឍន៍នានាដែលកំពុងកើតឡើង នៅក្នុងទីផ្សារឧក្រិដ្ឋកម្មក្នុងតំបន់នេះ។ សូមទាក់ទងមកក្រុម MNET-CTC: ioannis.vlassis@globalinitiative.net

នៅក្នុងឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយនេះ:

ការបោះពុម្ពលើកដំបូងនេះ លើកឡើងពីថាមវន្តប្រាំទាក់ទងគ្នា ដែលបង្កើតជាសេដ្ឋកិច្ចខុសច្បាប់នៅក្នុងតំបន់នេះ។ អត្ថបទទីមួយ តាមដានលើការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មគ្រឹបគូក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងប្រទេសវៀតណាម ពិនិត្យមើលការកើនឡើងនៃគម្រោងក្លែងបន្លំទ្រព្យសកម្មឌីជីថល និងការសម្អាតប្រាក់ និងបង្ហាញពីគន្លាតនានាក្នុងការត្រួតពិនិត្យបទប្បញ្ញត្តិដែលឧក្រិដ្ឋជនបន្តកេងប្រវ័ញ្ច។ អត្ថបទទីពីរ ពិនិត្យមើលការវិវត្តន៍នាពេលថ្មីៗនៃប្រតិបត្តិការចោកតាមប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យានៅក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសត្រីកោណមាសក្នុងប្រទេសឡាវ ធ្វើការវាយតម្លៃលើការបង្ក្រាបរបស់រដ្ឋាភិបាលនាពេលថ្មីៗបំផុត និងពិភាក្សាថាតើវា អាចមានន័យដូចម្តេចសម្រាប់អនាគតនៃតំបន់នេះ។ អត្ថបទទីបី ពិនិត្យមើលស្ត្រីកម្ពុជាដែលងាយរងគ្រោះដោយការកេងប្រវ័ញ្ច និងធ្វើការស៊ើបអង្កេតលើបែបផែនដៅទម្លាប់នៃការជួញដូរកូនក្រមុំទៅកាន់

ប្រទេសចិន និងការសមគំនិតរបស់អន្តរការីនិងមន្ត្រីដែលជួយសម្រួលដល់អំពើជួញដូរមនុស្ស។ អត្ថបទទីបួន ស្វែងយល់ពីរបៀបដែលសេវាកម្មដឹកជញ្ជូនដែលប្រើកម្មវិធី App ដែលបណ្តាញគ្រឿងញៀននៅក្នុងប្រទេសថៃ ប្រើសម្រាប់ធ្វើការចែកចាយដែលវាធ្វើឱ្យមានភាពស្រពិចស្រពិលរវាងសេវាស្របច្បាប់ និងសេវាដឹកជញ្ជូនខុសច្បាប់។ អត្ថបទចុងក្រោយ វាយតម្លៃអំពីការរត់ពន្ធសាច់ប្រាក់ចូល និងចេញពីប្រទេសឡាវ ស្វែងយល់ពីលក្ខណៈស្នូលនៃសាច់ប្រាក់នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឧក្រិដ្ឋកម្មក្នុងស្រុក និងរបៀបដែលព្រំដែនធូរលុងនិងភាពអសមត្ថភាព ជួយសម្រួលដល់ការចល័តប្រាក់ឆ្លងកាត់ព្រំដែន។ រឿងរ៉ាវទាំងនេះរួមគ្នា បង្ហាញពីហានិភ័យដែលបង្កឡើងចំពោះសហគមន៍ ស្ថាប័នរដ្ឋ និងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុកនៅក្នុងតំបន់មេគង្គ។

ស្រ្តីកម្ពុជា នៅតែងាយរងគ្រោះដោយសារ ការជួញដូរកូនក្រមុំ

នៅថ្ងៃទី១១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៤ ក្មេងស្រីកម្ពុជាម្នាក់អាយុ១៦ឆ្នាំ បានស្វែងរកជំនួយពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម។ នៅក្នុងវីដេអូរយៈពេលមួយនាទី អតីតកម្មការិនីកាត់ដេរូបនេះ បានពិពណ៌នាអំពីការដែលខ្លួនត្រូវបានគេជួញដូរទៅប្រទេសចិនក្រោមលេសថាទៅធ្វើការ ប៉ុន្តែត្រូវបានគេលក់ឱ្យទៅរៀបការ ហើយត្រូវបានបង្ខំនៅក្នុងបន្ទប់ចាក់សោររយៈពេលប្រាំទៅប្រាំមួយខែ។^{១៦} ក្រោយមក អាជ្ញាធរ បានបញ្ជាក់ថា ក្មេងជំងឺទង្វែរនេះត្រូវបានគេជួយសង្គ្រោះពីអគារប្រាំពីរជាន់មួយនៅខេត្ត Zhejiang ក្នុងប្រតិបត្តិការរួមគ្នាជាមួយមន្ត្រីចិន។ ខណៈពេលដែលទុក្ខលំបាករបស់នាង បានទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍ពីសាធារណជន និងត្រូវបានរាយការណ៍នៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម^{១៧} នាង គ្រាន់តែជាស្រ្តីប្រកួតស្រីកម្ពុជាម្នាក់ក្នុងចំណោមស្រ្តីប្រកួតស្រីរាប់រយនាក់ដែលធ្លាក់ខ្លួនជាជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្សជារៀងរាល់ឆ្នាំ។

មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់និងតំណាងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បានឱ្យដឹងថាមិនមានសញ្ញាណមួយនៃការថយចុះនៃនិន្នាការនេះទេ។ បើយោងតាមអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ប្រទេសកម្ពុជា ក្លាយជាប្រទេសប្រកបដោយសំខាន់មួយសម្រាប់ស្រ្តីដែលគេជួញដូរឱ្យទៅរៀបការក្នុងក្លាយនិងរងការកេងប្រវ័ញ្ចនៅក្នុងប្រទេសចិន។^{១៨} ភាពក្រីក្រ ការជំពាក់បំណុលផ្ទាល់ខ្លួនច្រើន និងកង្វះឱកាសការងារនៅតាមទីជនបទ និងនៅទីក្រុងនៅកម្ពុជា ធ្វើឱ្យស្រ្តីវ័យក្មេងងាយរងគ្រោះ ខណៈដែលតម្រូវការខ្ពស់សម្រាប់កូនក្រមុំជនបរទេសនៅក្នុងប្រទេសចិន បានបង្កើតទីផ្សារដែលរកចំណូលបានច្រើនសម្រាប់ឈ្មួញកណ្តាល និងបណ្តាញជួញដូរមនុស្ស។^{១៩} គំរូស្រដៀងគ្នានេះ ក៏ត្រូវបានគេសង្កេតឃើញកើតមាននៅទូទាំងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ផងដែរ ដោយស្រ្តីមកពីប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា វៀតណាម និងឡាវ ត្រូវបានគេតាមប្រម៉ាញ់ផងដែរ។^{២០}

អ្នកដែលពិបាករកការងារធ្វើ ហើយត្រូវសងបំណុលច្រើនតែងងាកទៅរកការងារចំណាកស្រុក។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ មនុស្សរាប់ពាន់នាក់ ទៅប្រទេសចិន ថៃ ម៉ាឡេស៊ី កូរ៉េខាងត្បូង និងជប៉ុន។ ជនជួញដូរ បានកេងប្រវ័ញ្ចលើស្ថានភាពនេះ ដោយបោកបញ្ឆោតស្រ្តីនិងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេដោយការសន្យាខ្យល់អំពីការងារប្រការរៀបការ។ នៅពេលនៅក្រៅប្រទេស ស្រ្តីវ័យក្មេង អាចប្រឈមមុខនឹងការបង្ខំតម្លៃឱ្យរៀបការខុសពីឆន្ទៈខ្លួន ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការបង្ខំឱ្យធ្វើការ និងការរឹតត្បិតធ្ងន់ធ្ងរលើសេរីភាពនៃការដើរហើររបស់ពួកគេ។

នៅក្នុងប្រទេសចិន អត្តសញ្ញាណផ្នែកប្រជាសាស្ត្រ - ដែលជាកេរ្តិ៍ឈ្មោះនៃគោលនយោបាយកូនម្នាក់ក្នុងមួយគ្រួសារ (one-child policy) នៅឆ្នាំ ១៩៧៩-២០១៥ និងការអនុវត្តការជ្រើសរើសភេទកូន - បានធ្វើឱ្យបុរសរាប់លាននាក់មិនអាចស្វែងរកប្រពន្ធបាន ដែលជំរុញឱ្យមានតម្រូវការខ្ពស់សម្រាប់ទីផ្សារកូនក្រមុំប្រទេស។ ឈ្មួញកណ្តាល កេងប្រវ័ញ្ចលើភាពអស់សង្ឃឹមនិងភាពខ្លះខាតនៅតាមប្រទេសផ្សេងៗ។ តំណាងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនៅកម្ពុជា បានថ្លែងថាជនជួញដូរមនុស្ស "ប្រើប្រាស់លុយដូចជាធុនរសាវ"^{២១} ដោយទាញយកប្រយោជន៍ពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្រ្តី ដើម្បីទាក់ទាញពួកគេឱ្យរៀបការនៅក្នុងប្រទេសចិន។

ស្រ្តីជាច្រើននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាសម្រេចចិត្តធ្វើតាមឈ្មួញកណ្តាល បន្ទាប់ពីបានឮការសន្យាផ្តល់ប្រាក់ ឬការជួយទ្រទ្រង់ដល់គ្រួសាររបស់ពួកគេ។ ស្រ្តីមួយចំនួនក៏អាចនឹងទៅធ្វើការនៅក្នុងរោងចក្រឬត្រូវបានគេកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទដើម្បីសងបំណុលដំបូងរបស់ពួកគេ។^{២២}

ក្មេងស្រីកម្ពុជាដែលត្រូវបានគេជួញដូរទៅប្រទេសចិន បានបង្ហោះវីដេអូនៅលើបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយសង្គមដើម្បីស្នើសុំជំនួយ។ រូបថត៖ CambodiaJA

អ្នករស់រានមានជីវិតពីការរៀបការក្នុងក្លាយប្រឈមមុខនឹងផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងររយៈពេលយូរអង្វែង ក្នុងនោះរួមទាំងអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ និងរាងកាយ ការរឹតត្បិតការដើរហើរ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច របួសផ្លូវចិត្ត និងការរើសអើងក្នុងសង្គមនៅពេលមកត្រឡប់មកវិញ។^{២៣} ស្រ្តីដែលមានកូននៅក្នុងប្រទេសចិន ជួបប្រទះនឹងឧបសគ្គជាច្រើន ដោយសារឯកសារផ្លូវច្បាប់ ជារឿយៗរារាំងពួកគេឱ្យមិនអាចនាំកូនរបស់ពួកគេត្រឡប់មកប្រទេសកម្ពុជាវិញ។ អ្នករស់រានមានជីវិតខ្លះ នៅទីបំផុតក្លាយជាឈ្មួញកណ្តាលដែលបន្តរងនៃបញ្ហានេះដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់។

មិនមានសញ្ញានៃការថយចុះ

ការជួញដូរកូនក្រមុំពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន មិនមែនជារឿងថ្មីថ្មោងនោះទេ ហើយវា ត្រូវបានគេកត់ត្រាទុកពីមុនមកម៉្លោះ។ ជាឧទាហរណ៍ របាយការណ៍ឆ្នាំ ២០២២ ដែលចេញផ្សាយដោយអង្គការ GI-TOC រកឃើញថាការជួញដូរស្រ្តីកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន បានកើនឡើងបន្ទាប់ពីឆ្នាំ ២០១៦ ហើយបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងក្នុងអំឡុងពេលមានជំងឺរាតត្បាតកូវីដ-១៩។^{២៤} វាហាក់ដូចជាការកាត់សំបូរតិចតួចណាស់ចាប់តាំងពីពេលនោះមក។

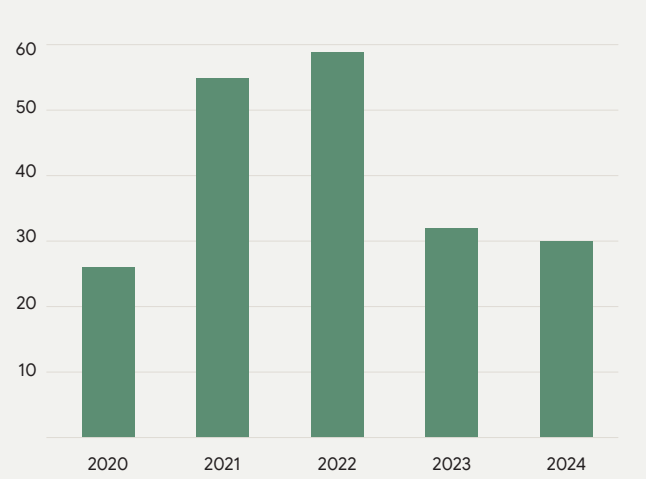
បច្ចុប្បន្ននេះ មិនទាន់មានស្ថិតិទូលំទូលាយណាមួយអំពីទំហំនៃបញ្ហានេះនៅឡើយទេ។ អាជ្ញាធរ កម្របោះពុម្ពផ្សាយស្ថិតិនៃការជួញដូរលម្អិតលាស់ ផ្ទុយទៅវិញ គេ លើកឡើងពីករណី «តែពីរបីរយតែប៉ុណ្ណោះ» នៅពេលដែលអ្នកសារព័ត៌មានសួរ។^{២៥}

យោងតាមអង្គការយកដ្ឋានអន្តរជាតិស្រីកម្ពុជា អាជ្ញាធរកម្ពុជា បានសហការដើម្បីជួយ និងបញ្ជូនស្រ្តីកម្ពុជាចំនួន ១៨០ នាក់ពីប្រទេសចិន ដែលត្រូវបានគេបោកបញ្ឆោត និងល្អៀងឱ្យរៀបការជាមួយជនបរទេសក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយខែដំបូងនៃឆ្នាំ២០២៥។^{២៦} របាយការណ៍ជួញដូរមនុស្សឆ្នាំ២០២៥ របស់សហរដ្ឋអាមេរិក បានបញ្ជាក់ថា ក្នុងឆ្នាំ២០២៤ ជនរងគ្រោះចំនួន ២១៤ នាក់ត្រូវបានគេបង្ខំឱ្យរៀបការ ដែលវាប្រហែលជាត្រូវបានគេរួមបញ្ចូលក្នុងស្ថានភាពដែលមិនមែនការជួញដូរ។^{២៧}

ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក៏បានរាយការណ៍ពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ នៃការរៀបការក្លែងក្លាយចំនួន ២១៤ នាក់ ដែលជនរងគ្រោះមួយចំនួន ប្រហែលជាត្រូវបានគេជួញដូរ។

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនិងអ្នកឃ្នាំមើលសិទ្ធិមនុស្ស អះអាងថាចំនួនពិតប្រាកដរបស់ស្ត្រីកម្ពុជាដែលត្រូវបានគេជួញដូរទៅប្រទេសចិន ទំនងជាខ្ពស់ជាងនេះទៅទៀត ដោយសារតែលក្ខណៈសម្ងាត់នៃបណ្តាញជួញដូរនិងភាពស្ងៀមស្ងាត់របស់ជនរងគ្រោះក្នុងការចេញមុខរាយការណ៍។^{៧៤} ឧទាហរណ៍ អង្គការ ADHOC ដែលជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលមានមូលដ្ឋាននៅភ្នំពេញ បានជួយជនរងគ្រោះចន្លោះពី ២៦ ទៅ៥៩នាក់ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ(សូមមើលរូបភាព ៣)។

រូបភាព ៣ ចំនួនស្ត្រីដែលជួយសង្គ្រោះដោយអង្គការ NGO ADHOC ក្នុងស្រុក៖ ប្រភព៖ ដកស្រង់ចេញពីទិន្នន័យពីអង្គការ ADHOC ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២៥

យោងតាមលោកស្រី ជូ ប៊ុនអេង អនុប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍នៃគណៈកម្មាធិការជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស និងជាមជ្ឈមណ្ឌលខាងក្រៅស្នាក់នៅអង្គការស្ត្រីកម្ពុជាចន្លោះពី ២០០ ទៅ ៣០០ នាក់ បានស្វែងរកការជួយសង្គ្រោះពីប្រទេសចិនក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំ (ឆ្នាំ២០១៥-២០២៥)។ លោកស្រី បានកត់សម្គាល់ថា ស្ត្រីទាំងនេះភាគច្រើនប្រឈមមុខនឹង «ជម្លោះក្នុងគ្រួសារ ឧបសគ្គភាសា ឬទម្លាប់ការងារ ហើយមិនអាចរស់នៅក្រោមសម្ពាធគ្រួសារបានទេ»។^{៧៥} មន្ត្រីប្រទេស បានថ្លែងថាស្ត្រីមួយចំនួនបានត្រឡប់ទៅប្រទេសចិនវិញ ទោះបីជាត្រូវបានគេជួយសង្គ្រោះក៏ដោយ៖ «ឥឡូវនេះ យើង កំពុងពិចារណាថាតើពួកគេជាជនរងគ្រោះពិតប្រាកដឬទេ»។ ទោះបីជាមានការអន្តរាគមន៍អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំក៏ដោយ លោកស្រីបានទទួលស្គាល់ថា «រហូតដល់ឆ្នាំ ២០២៤ មិនមានសញ្ញានៃការថយចុះឡើយ»។ នៅឆ្នាំ ២០២៥ នៅតែមានស្ត្រីដែលកំពុងទទួលស្នើសុំការជួយសង្គ្រោះ។^{៧៦} នៅក្នុងសន្ទុកមួយនៅថ្ងៃទី ១៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២៥ លោកស្រី ជូ ប៊ុនអេង បានលើកឡើងពីករណីរបស់ស្ត្រីចំនួន ១០ នាក់ដែលត្រូវបានជួយសង្គ្រោះនិងកំណត់អត្តសញ្ញាណ ក្នុងនោះមានក្មេងស្រី ៦ នាក់ដែលមានអាយុត្រឹមតែ ១៤ និង ១៥ ឆ្នាំ។^{៧៧} របាយការណ៍ផ្លូវការទាំងនេះ ហាក់ដូចជាត្រូវបានគាំទ្រដោយតំណាងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលអង្គការទាំងនេះក៏មិនបានសង្កេតឃើញភស្តុតាងនៃការធ្លាក់ចុះណាមួយផងដែរ ដោយកត់សម្គាល់ថាពួកគេ បន្តជួយស្ត្រីទៅតាមករណីនីមួយៗ។^{៧៨}

ជនជួញដូរមើលសិទ្ធិមនុស្សផ្សេងៗចម្រុះ

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុកដែលធ្វើការដើម្បីជួយសង្គ្រោះស្ត្រីដែលគេ ជួញដូរទៅប្រទេសចិន បានរាយការណ៍ពីបម្រែបម្រួលនៃទម្រង់ជនរងគ្រោះ។

គួយដឹង ជនជួញដូរ ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាកំពុងផ្ដោតកាន់តែខ្លាំងឡើងលើស្ត្រីនៅទីក្រុង - ជាពិសេសកម្មការិនីកាត់ដេរនិងបុគ្គលិកកាដេនីយដ្ឋាន ជាជាងស្ត្រីដែលមកពីសហគមន៍ជនបទដែលយល់ដឹងពីហានិភ័យ។^{៧៩} ឧស្សាហកម្មវាយនភណ្ឌនិងស្បែកជើងរបស់ប្រទេសកម្ពុជា មានកម្មករមួយលាននាក់ ដែល ៧៥ ភាគរយជាស្ត្រីមកពីទីជនបទ។ ប្រាក់ឈ្នួលទាប កិច្ចសន្យាការងារមិនប្រកបដោយលទ្ធភាព និងបំណុលគ្រួសារច្រើន ធ្វើឱ្យពួកគេងាយរងគ្រោះជាពិសេសចំពោះអ្នកជួញដូរដែលធ្វើពុតជាមិត្តភក្តិឬដៃគូស្នេហា ដោយប្រើការកសាងទំនុកចិត្តបន្តិចម្តងៗ មុនពេលអូសទាញពួកគេឱ្យធ្វើចំណាកស្រុកទៅប្រទេសចិន។ លើសពីនេះ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បានព្រមានថាបន្ទាប់ពីការកើនឡើងនៃជម្លោះព្រំដែនរវាងប្រទេសថៃនិងកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ២០២៥ និងការរើសអើងប្រមូលប្រាក់កម្មជាវិញជាបន្តបន្ទាប់របស់ពលករចំណាកស្រុករាប់រយរាប់ពាន់នាក់ ស្ត្រីជាច្រើនទៀតទំនងជាងាយរងគ្រោះពីអ្នកជួញដូរ នាពេលអនាគត។

ស្ត្រីកម្ពុជាដែលត្រូវបានគេជួញដូរ ត្រូវបានស្នាក់នៅនៅព្រំដែនវៀតណាម ខណៈជនល្មើសស្វែងរកផ្លូវដែលគេមិនសូវចាប់អារម្មណ៍។ រូបថត៖ អង្គការ ADHOC

យុទ្ធសាស្ត្រជ្រើសរើសបុគ្គលិកនិងផ្លូវរត់ពន្ធ ក៏កំពុងមានការផ្លាស់ប្តូរផងដែរ។ ឈ្មួញកណ្តាលបានដាក់ទៅរក Facebook និង TikTok (វេទិកាព័ត៌មានពេញនិយមបំផុតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា) ដើម្បីស្វែងរកជនរងគ្រោះដែលបង្ហាញអំពីបតិបត្តិការវត្តមានប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត។ ក្នុងករណីខ្លះ ពួកគេ សន្យាយ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីការរៀបការជាមួយបុរសចិនជាម្ចាស់ផ្ទះប្រាក់ ដោយបញ្ចុះបញ្ចូលស្ត្រីដែលងាយរងគ្រោះឱ្យទទួលយកសំណើរបស់ពួកគេ។ ស្ត្រីជាច្រើនទទួលយកសំណើដោយខ្លួនមិនបានដឹងពីផលវិបាកអ្វីឡើយ។^{៨០}

ឈ្មួញកណ្តាល ក៏ផ្លាស់ប្តូរផ្លូវដើម្បីចៀសវាងមិនឱ្យគេចាប់បានហើយរឹតបន្តឹងការគ្រប់គ្រងជនរងគ្រោះផងដែរ។ ពួកគេ តែងតែដឹកជញ្ជូនស្ត្រីឆ្លងកាត់ប្រកបដោយជំនាញផ្លូវការ រួមទាំងផ្លូវគោកឆ្លងកាត់ប្រទេសវៀតណាម ដើម្បីជៀសវាងការត្រួតពិនិត្យនៅអាកាសយានដ្ឋាន។ ក្នុងករណីផ្សេងទៀត ជំនួសឱ្យការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយជំនាញដែលមានការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងហ្មត់ចត់ពេលគេចូលទៅក្នុងប្រទេស វៀតណាម ឥឡូវនេះ ពួកគេ ដឹកជញ្ជូនស្ត្រីឆ្លងកាត់ប្រទេសឡាវវិញ។^{៨១}

ការជួញដូរស្ត្រីកម្ពុជាចូលទៅក្នុងប្រទេសចិនគឺជាករណីដែលកម្រប្រាក់ចំណេញបានច្រើន។ ស្ត្រីជាច្រើននាក់ដំណាលរាប់ពាន់ដុល្លារអាមេរិកទៅឈ្មួញកណ្តាលជាម្ចាស់ និងការសម្រេចដល់ប្រតិបត្តិការនេះ។ ក្នុងករណីផ្សេងទៀត គ្រួសារពួកគេ ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាបានទទួលប្រាក់ប្រហែល ៦ ទៅ ១២ លានរៀល (ប្រហែល ១៥០០ ដុល្លារអាមេរិក ទៅ ៣០០០ ដុល្លារអាមេរិក) ពីឈ្មួញកណ្តាលដែលរៀបចំអាពាហ៍ពិពាហ៍ដើម្បីបញ្ជូនកូនស្រីខ្លួនទៅប្រទេសចិន។ លើសពីនេះ តំណាងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលរាយការណ៍ថាបុរសចិនបង់ប្រាក់ឱ្យឈ្មួញកណ្តាលចន្លោះពី ១០,០០០ ដុល្លារអាមេរិក ទៅ ៣០,០០០ ដុល្លារអាមេរិកសម្រាប់ការរៀបចំនានា។^{៨២}

បញ្ហាប្រឈមនៃការប្រយុទ្ធប្រឆាំងបណ្តាញទាំងនោះ

បើទោះបីជាមានយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនិងពីរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក៏ដោយ ក៏នៅតែមានគម្លាតជាច្រើនក្នុងការទប់ស្កាត់និងដោះស្រាយបញ្ហានៃការរៀបការក្លែងក្លាយ។ ប្រទេសកម្ពុជា ស្ថិតនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ Tier 3 នៃរបាយការណ៍របស់សហរដ្ឋអាមេរិកស្តីពីអំពើជួញដូរមនុស្ស (សម្រាប់ឆ្នាំទីបួនជាប់ៗគ្នា) ដែលមានន័យថារដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មិនបានបំពេញតាមស្តង់ដារអប្បបរមាដើម្បីលុបបំបាត់អំពើជួញដូរមនុស្សទាំងស្រុងនោះទេ ហើយមិនបានខិតខំប្រឹងប្រែងខ្លាំងដើម្បីលុបបំបាត់បញ្ហានេះឡើយ។^{៤៧} នៅឆ្នាំ ២០២៥ គេក៏បានកំណត់ថាមានការជួយពីមន្ត្រីរដ្ឋបាលអំពើជួញដូរមនុស្សផងដែរ - ដែលគូសបញ្ជាក់ថា មន្ត្រីរដ្ឋបាលបានគេសន្មត់ថាជួយសម្រួលឱ្យមានអំពើជួញដូរមនុស្ស។^{៤៨} អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលបានពិគ្រោះយោបល់កាតច្រើនយល់ស្របនឹងការវាយតម្លៃនេះ ដោយលើកឡើងថា «ចំណាត់ថ្នាក់ Tier 3 គឺសមនឹងទទួលបាន ព្រោះយើង មិនទាន់បានធ្វើការគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ» [ក្នុងការប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្ស]។^{៤៩}

អ្នកជួញដូរ និងឈ្មួញកណ្តាល កេងប្រវ័ញ្ចពីការអនុវត្តច្បាប់ដ៏ទន់ខ្សោយ អំពើពុករលួយ និងចន្លោះប្រហោងនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ ទោះបីជាប្រទេសកម្ពុជា មានបទប្បញ្ញត្តិដែលរឹតត្បិតការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយជនបរទេស ដោយទាមទារឱ្យមានកម្មតាងនៃប្រាក់ចំណូលអប្បបរមាប្រចាំខែចំនួន២៥០០ ដុល្លារអាមេរិក មានកំណត់ត្រាប្តីស្រីស្អាតស្អំ និងមានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីស្ថានភាពនៅលើកំដៅដោយអ្នកជួញដូរ ច្រើនតែរកវិធីដោះស្រាយបញ្ហានេះដោយក្លែងបន្លំសេវាកម្មរបស់ពួកគេ ថាជាការធ្វើការងារចំណាកស្រុក ឬការផ្គត់ផ្គង់ការងារទៅវិញ។^{៥០}

ខណៈពេលដែលរដ្ឋាភិបាល បានចាត់វិធានការដូចជាការបើកមជ្ឈមណ្ឌលទ្រទ្រង់ជនរងគ្រោះ ការធ្វើប្រតិបត្តិការរួមគ្នាជាមួយប្រទេសជិត និងការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែមដល់មន្ត្រី វិធានការជាច្រើនទាំងនេះ ហាក់ដូចជាទទួលបានផលនៅមានកម្រិត ឬគ្មានផលសោះឡើយ។ ជាក់ស្តែង ប្រតិបត្តិការរួមគ្នាកាន់តែច្រើនជាមួយប្រទេសជិត បាននាំគេអាចជួយជនរងគ្រោះបានកាន់តែច្រើន ប៉ុន្តែការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះបញ្ហានេះ នៅតែជាបញ្ហាបន្ទាន់និងមិនមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា។ លើសពីនេះ គម្លាតភាពនៅមានកម្រិតក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគីជាមួយប្រទេសជិត ក៏ដូចជាបេសកកម្មការទូតដែលខ្វះខាតថវិកានិងខ្វះបុគ្គលិក បានកាត់បន្ថយសមត្ថភាពក្នុងការជួយឬបញ្ជូនជនរងគ្រោះត្រឡប់ទៅប្រទេសវិញ ដែលវាធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដល់ការឆ្លើយតប។^{៥១}

នៅកម្ពុជា អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ជាយូរមកហើយក្នុងការផ្តល់កន្លែងស្នាក់នៅ ជំនួយផ្លូវចិត្ត ជំនួយផ្នែកច្បាប់ និងកម្មវិធីសមាហរណកម្ម។ ពួកគេ ក៏ធ្វើការងារបង្ការនានា ដូចជាយុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាដើម។

រូបភាព ៤ វិធីដែលឈ្មួញកណ្តាលទទួលបានប្រាក់ចំណេញពីការជួញដូរ

យ៉ាងណាមិញ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលត្រូវបានសម្ភាសន៍សម្រាប់របាយការណ៍នេះ បានរៀបរាប់លម្អិតអំពីការតស៊ូប្រឆាំងនឹងផលវិបាកនៃការកាត់បន្ថយថវិការបស់អង្គការ USAID និងម្ចាស់ជំនួយផ្សេងទៀតនាពេលថ្មីៗ។ អង្គការជាច្រើន បានបិទទ្វារចាប់តាំងពីដើមឆ្នាំ ២០២៥ ឬក៏ពុំងងឹមដំណើរការដោយកាត់បន្ថយសមត្ថភាពជាច្រើន។

បច្ចុប្បន្ននេះ មិនមានសញ្ញាណាមួយនៃការថយចុះនៃការជួញដូរកូនក្រមុំពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសជិតនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ជម្លោះព្រំដែន ភាពងាយរងគ្រោះផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចបំណុល និងកង្វះឱកាសការងារនៅក្នុងប្រទេស ជារឿយៗជំរុញឱ្យស្ត្រីធ្លាក់ចូលទៅក្នុងដៃរបស់ឈ្មួញកណ្តាល និងជនជួញដូរមនុស្ស។

កម្មវិធីការពារជនរងគ្រោះរឹងមាំជាងនេះ ដែលរួមមានការផ្តល់ជម្រកសុវត្ថិភាព ការថែទាំផ្លូវចិត្ត និងការគាំទ្រដល់ការធ្វើសមាហរណកម្មឡើងវិញ នឹងមានសារៈសំខាន់ណាស់។ ដើម្បីបង្ក្រាបបណ្តាញជួញដូរមនុស្សប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ត្រូវការក្របខណ្ឌស្ថាប័នដែលមានតម្លាភាព និងទំនួលខុសត្រូវខ្ពស់ នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងប្រទេសកម្ពុជា ចិន និងវៀតណាម។ បទពិសោធន៍របស់ជនរងគ្រោះ កម្រត្រូវបានគោរពការណ៍នៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយណាស់ ដែលវាបណ្តាលឱ្យសាធារណជនមិនសូវយល់ដឹង ហើយសហគមន៍មិនសូវចូលរួមប៉ុន្មានឡើយ។ ការរាយការណ៍ និងការផ្សព្វផ្សាយរឿងរ៉ាវទាំងនេះ ឱ្យបានទូលំទូលាយ មានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការបង្កើនការយល់ដឹង និងការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ។

